

Hogyan lehet jobb a bölcsőde?

Új intézmény tanulmányozza

A bölcsőde iránti igények mai, rohamos növekedésével a férőhelyek számának bővítése nem tudott lépést tartani, s a nagyvárosokban egyre zsúfoltabbá váltak bölcsődéink. Ezek túlszűfolttsága, s a megfelelő nevelési módszerek hiánya miatt sok helyütt a gondozás csak a gyermekmegőrzés szintjét érheti el. A bölcsődei igények kielégítését nem szabad az intézmények túlszűfolttságával megoldani. Inkább arra kellene törekedni, hogy az édesanyjak minél nagyobb számban vegyék igénybe a gyermekgondozási segítséget, s legalább két évi maradjanak otthon a gyermekükkel. Nyilvánvaló azonban, hogy anyagi és más okokból ez nem valószínű meg mindenütt. Mit tehetünk tehát azoknak a gyermekeknek a harmonikusabb fejlődéséért, akik bölcsődebe kerülnek?

Minden országban, ahol a nők munkavállalása számottevő, szakemberek kutatják a három éven aluli gyermekek intézményes ellátásának

legeredményesebb módszereit. Általában az a tapasztalat, hogy a gyerekek számára nem maga a bölcsőde intézménye, hanem a nevelés, az ellátás színvonala az, ami nem kielégítő. Ezen kell tehát változtatni. A bölcsőde a gyermeknevelés alapintézménye, rendkívüli a felelőssége, hiszen a gyerekek életében ebben az időszakban a leggyorsabb ütemű a fejlődés.

Hazánkban jelenleg mintegy 53 ezer bölcsődei férőhely van. Ezek száma az évtized végére 70 ezerre növekszik. Jelenleg több mint 10 ezer gondozónő dolgozik, s ahhoz, hogy ok valóságos nevelői lehessenek a gyerekeknek, megfelelő általános műveltséggel, s magasabb szakmai képzettséggel kell rendelkezniük. A gondozónők képzésében az elmúlt évtizedben jelentős változás történt, melynek célja a magasabb alapképzés biztosítása volt. Jelenleg egy bölcsődei férőhely létesítésének átlagköltsége 120-180 ezer forint.

Ahhoz azonban, hogy a bölcsődék gyermekmegőrző jellegű megszűnjön, s tevékenységükben a nevelés válik döntővé, nem elég a dolgozók képzettségének növelése, vagy az anyagi támogatás fokozása. A bölcsődék egységes szervezésére, szakirányítására, segítésére és ellenőrzésére is szükség van. Ezeket a feladatokat hivatott megoldani az a nyolcvanfős kísérleti bölcsődét és a hozzá csatlakozó módszertani intézetet magába foglaló intézmény, amelyet a napokban adtak át Budapesten, a Tüzér utcában. A bölcsőde életé, működése lényegében nem különbözik a hasonló nagyságú intézményektől, éppen azért, hogy az itt kidolgozott, kikísérletezett módszerek az ország összes bölcsődéjében alkalmazhatók legyenek. A Bölcsődék Országos Módszertani Központja tehát a gyermeknevelés e fontos intézményeinek szakmai, kutatási központja, irányítója lesz.

D. R.

A testvérváros hírei

Odesszában nagy sikerrel játsszák a Kenguru című magyar filmet. A Berta Búcsu regényéből Zsombolyai János rendezésében készült film vidám stílusban szól egy, tréfásan Kengurinak nevezett fiatal sofőr életéről és szerelméről, miközben olyan komoly problémákat is érint, mint a tettesté, a közösség, barátaink és kedvesünk előtt érzett felelősség kérdése.

Az odesszai Tengerészernöki Főiskola négy termelő tanhajóval rendelkezik. A leendő tengerészek — kormányosok, gépészek, elektroműszerészek — rajtuk végzik hagyományos tengeri gyakorlatukat, itt hallgatják előadásait egy részét, dolgoznak laboratóriumokban, sőt rajtuk készítik diplomamunkájukat is. A hajók három hónapig navigálnak a Fekete- és a Földközi-tengeren, Jugoszlávia, Olaszország, Görögország, Spanyolország, Algéria és más országok kikötőit érintve. Ebben az évben a hajókon kétezernél több hallgató vész részt a gyakorlaton.

Odesszában nagy sikerrel versenyztek a Kenguru című magyar filmet. A Berta Búcsu regényéből Zsombolyai János rendezésében készült film vidám stílusban szól egy, tréfásan Kengurinak nevezett fiatal sofőr életéről és szerelméről, miközben olyan komoly problémákat is érint, mint a tettesté, a közösség, barátaink és kedvesünk előtt érzett felelősség kérdése.

A Lenin-renddel kitüntetett Fekete-tengeri Hajózási Társaság központja Odessza. Ez a legnagyobb szovjet hajózási társaság. Hajói jelentik a flottaügyi minisztérium mutatóinak 30 százalékát. 256 teherhajóból, 31 személyszállító hajóból és műszaki, valamint mentő flottából áll.

A társaság hajói 80 ország 360 kikötőjét keresik föl. Több mint 72 ezer embert alkalmaz. Odesszai központú a Dunai Hajózási Társaság is. Ez a hatalmas szállítási vállalat 20 ezer embert foglalkoztat, három kikötője, két hajójavító üzem és 60 tengeri hajója van. A Dunai Hajózási Társaság hajói Jugoszláviába vasércet és olajat, Magyarországra vasércet és kokszot, Csehszlovákiába koncentrátumot és szénét, Ausztriába vasércet szállítanak. A társaság nemrég egy új komfortos hajóval, az Ajvazovszkijjal gazdagodott. A hajó hossza 120 méter, nyolc fedélzetén 300 utast szállíthat, akik rendelkezésére két fűrdőmedence, szauna és más kényelmi berendezések állanak.

Az odesszai sajtóból összeállította: Mihail Iljas

Fejlődik a szövetkezetek állatállománya

A lehetőségek adottak a további előrelépésre

A korábbi években ritkább volt az állattenyésztés nyereséggel járt. A különböző kormányintézkedések és állami támogatások hatására Csongrád megye szövetkezetében ütemesen fejlődik az állattenyésztési ágazat. A jelentős árbevétel-növekedés mellett az is pozitívum, hogy az eredményes befolyásoló mutatók többsége javult. Az elmúlt évi adatok alapján az állattenyésztési hozamok közül a legnagyobb előrelépés a tejtermelésben történt. Az egy tehénre jutó tejhozam 290 literrel, 12,8 százalékkal haladta meg az 1975. évi szintet.

Tavaly Csongrád megye termelőszövetkezetei 1683 millió forint árbevételt értek el az állattenyésztésből, ez az összes szövetkezeti alaptevékenység 40,9 százaléka. Az állattenyésztési tényleges árbevétel 18,6 százalékkal haladta meg az 1975. évi.

A követelemények egyre nőnek, s ismeretek már a fejlesztési célkitűzések, tervszámok is. A TESZÖV termelőfejlesztési és áruforgalmi bizottsága megvizsgálta a megye szarvasmarha-, sertés- és juhállományának alakulását, különösen arra figyelmeztet, hogy a növeledést, az eredményesebb gazdálkodást milyen eszközökkel célszerű segíteni.

Növekedett a szarvasmarha-állomány, a sertésállomány, bár az állatlétszám alakulását befolyásolta az elmúlt év pénzügyi problémája, néhány termelőszövetkezet szakosított telepét értékesítette, illetve ezentúl az állami gazdaság gestorsága alatt üzemelteti. Így a sándorfalvi Magyar-Lengyel Barátság Tsz is.

A megyében a szarvasmarha-tenyésztésnek hagyománya van, de még nem használták ki azokat a lehetőségeket, amelyek az ágazat fejlesztésében rejlenek. A szakosodás később és lassúbb ütemben indult, mint más megyékben. Jelenleg 75 szövetkezet közül három nem foglalkozik szarvasmarhatartással, nyolc egyáltalán nem tart tehenet, a húszasznosítás tartására pedig kilenc szövetkezet rendezkedett be. A tejhasznosításra a szakos-

sodás megfelelő ütemben halad. Az állomány zöme magyar tarka, de 29 termelőszövetkezet már keresztezést folytat, és a külföldről vásárolt nagy értékű állomány bevéltja a hozzá fűzött rémennyeket. A tenyésztési mutatók javultak. Igen nagy tartalékok vannak még a takarmánytermelésben és a takarmánygazdálkodásban. Növelhető a gyepterületek hozama, és csökkenthető a szálas takarmány betakarítási, tárolási vesztesége.

Jelenleg 24 gazdaközösségben üzemel szakosított szarvasmarhatelep, összesen 10 ezer 156 a férőhelyek száma. Ugyanakkor 11 szövetkezetben szakosított sertéstelepet működtet, 53 ezer 751 férőhellyel. A hagyományos férőhelyek kihasználása és üzemeltetése sok problémát vet fel, rengeteg gondot okoz, a munkacím sem lehet általánosítani a nehéz fizikai munkát igénylő helyeken. A járványvédelem nem megoldott, egy-egy járványos betegség esetén ezeknek a telepeknek többsége szinte védtelen, egyik a másikat könnyen megfertőzheti. A szarvasmarha-férőhelyek kihasználása 81,1 százalékos volt, a hizóférőhelyek átlagos kihasználtsága csak 76,3 százalékos, s ebből a szakosított férőhelyek 83,3 százalékos. A hagyományos telepeken a kihasználtság nem érte el a 65 százalékot. Kivétel szövetkezet a sertésférőhelyeket egyáltalán nem üzemelteti, vagy másra hasznosítja.

A sertésállomány is kedvezően alakult. További nagy tartalékok rejlenek a hagyományos sertéstelepek hasznosításában. Az épületek rekonstrukciójával, a tartástechnológia megváltoztatásával ezeknek a telepeknek az a hizókibocsátása jelentős mértékben növelhető. Mindenképpen érdemes áldozni rá. A tavalyi év végén Csongrád megyében összesen 9726 anyakocát tartottak, s 1980 végére a közös gazdaságokban ez 12 ezer 800-13 ezerre fejleszhető. Mindezt új telepek létesítése nélkül elérhetik a szövetkezetek, a hagyományos telepek rekonstrukciójá-

val és új technológia beállításával.

A juhászat különösen a hetvenes évekig játszott nagyobb szerepet a megye és a szegedi táj állattenyésztésében. Akkor még az extenzív tartás volt a jellemző. Főleg jövedelmesei megfontolásokból csökkentették az állományt, az elmúlt évben viszont felemelkedt a gyapjúárát, kilónként 74 forintra 28 fillérről 95 forintra, s ez ismét az ágazat fejlesztését segíti elő.

Sz. L. I.

HÁZASÁG

I. kerület
Szeged: Arva Gábor és Stein Katalin, Kócs János és Csáki Katalin, Józsa Gábor Vilmos és Horváth Erzsébet, Hegedűs Ernő és Pálus Margit, Hegedűs József Sándor és Hajnali Éva Anna, Csütös István és Zsadányi Ilona, Tomán János és Bodnár Sarolta Katalin, Nagy Sándor György és Varga Annes, Mészáros Vince és Furdók Etelka Rozsa, Vida János és Csontos Éva, Marton Lajos és Iványi Anna, Tompa Imre Ferenc és Ecseli Erzsébet, Spáncer Pál és Tuska Rozália, Molnár István és Lengyel Katalin Emília, Dömény Ferenc és Kócs Elvira, Balázs Ferenc és Pórral Agnes, Falotai Péter és dr. Tóth Mária Éva, Fülöp Mihály és Illés Éva, Ludányi Tibor Mihály és Bajnok Fridekai Mária, Balla József és Takács Emma, Kepa Zoltán Maciej és Varga Erzsébet, Szőke György és Lengyel Mária Julianna házasságot kötöttek.

III. kerület

Szeged: Gál István és Nagy Mária, Juhász Gyula és Halász Márta, Gáldai Géza és Nagy-Rozsályi Rozália, Szécsi László és Nucsai Erzsébet Anna, Kancsár István és Csotka Lilla, Kasza János és Kugyela Iren Éva házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

I. kerület
Szeged: Eiler Lajosnak és Czizok Etelkának Barbara, Malomvizi Zsoltnak és Szijártó Juditnak Réka, Bablekzi Andrásnak és Csamangó Máriának András, Polyák Józsefnek és Vifáy Ilona Evának Edina, Pulai Jánosnak és Sánta Irénnek Rita, Martonosi Ferencnek és Bite Livia Jolánának Éva, Donath Györgynek és Almási Margitnak Hajnalika, Vosznicz Ferencnek és Apró Máriának Erika Mónika, Gál Lászlónak és Csányi Juliannának Tünde, Márkus László Tibornak és Tóth Erikának Krisztina Laura, Valtner László Károlynak és Gyömrő-Molnár Katalinnak Balázs, Bőrcsik József Imrénének és Torók Margitnak Péter, Heraszilka Jánosnak és Lakatos Agnesnek Petra Annes, Nősrádi István Balásnak és Hunyivölgyi Éva Ilonának Eszter, Barna Ferencnek és Varga Jolánának Krisztina, Bara Bélának és Bata Iren Terézának Andree, Bartuszek Györgynek és Mai-

Nagy sikerrel vendégszerepelt Moszkvában az Októberi Forradalom nevű viselő odesszai színház együttese. Az ukrán művészek zenés és drámai műveket adtak elő. Művészetüket a főváros közönsége és sajtója egyaránt magasra értékelt. Az együttes fellépett Kolomnában, Rjazanyban és Kijevben is.

Az Ukrán SZSZK Területi Zenei Társasága, az Ukrán SZSZK Zeneszerző Szövetségének odesszai területi részlege, az Ukrán Irószövetség odesszai szervezetének vezetősége területi zárt versenyt hirdetett a Nagy Október 60. évfordulójának szentelt szovjet tőmegdal megírására. Hivatásos és műkedvelő zeneszerzőket és költőket kértek fel a versenyben való közreműködésre. A győzteseket pénzjutalomban részesítik. A

Gyékénycsákó, gyékényszék

A tápai honismereti szak- kör Molnár Imre helyi születésű tanár és felesége kezébe került. Imre tanító — mert Tápén leginkább így ismerik — régi, hagyományörző család gyerekeként szüretében a falu népi életének kiváló ismerője lett. Személyében olyan vezető került a kis szakkör élére, aki az őseitől hozott tudománnyal vezethette be gyerekeit a népiéletkutatás gyönyörűségeibe. Eddigi munkájuk eredményét, gyűjteményüket hosszú éveken keresztül a tanácsháza folyosóján elhelyezett, régi iratszekrényekben látható az ügyes-bajait intő oda menő tápai ember. Most a művelődési ház nagytermében láthatjuk gazdag anyagukat. A hét nagyméretű vitrinben

szakszerűen elhelyezett, tárgy- és témacsoportonként rendezett népiélet és helytörténeti kiállítást Molnárék a gyerekekkel együtt rendezték. „A Tiszáról vállra vett abronyicán hordták a régi tápaiak a vizet. Abból főztek, azt is itták.” E két mondat sok konyhai eszközt magába foglal, amelyek most békésen pihennek üveg alatt, némán mesélve az öt nézőnek, a múlt szokáshagyományairól. Az állattartás eszköze volt a békó, a billoggal meg a tulajdonos kezdebtűjét sütötték a jóság farára. A halászat eszközei közül a szigonyok érdemelnek említést és egy vágóhorog. Elgondolódik az ember annak látván, vajon tényleg akkora halak voltak az egykori Tiszában, hogy ilyen számszámokkal lehetett csak boldogulni? A viselő anyag három vitrinben látható, mintegy érzékelve, hogy ebből leggazdagabb a gyűjtemény. Kellemes színeitől a kiállításnak az a vitrin, amely egy házablakot és környékét mutatja, az alája elhelyezett tónesörékkel, amelyek a szublót díszíteték hajdan. A többnyire néprajzi anyagokat bemutató kiállítás néhány helytörténeti eszköz és a falu történetét bemutató táblázat egészíti ki. Ugyanabban a tárlóban van egy gyékénycsákó és egy gyékényszék, aminőt a mai öregek közül is csak nagyon kevesen tudnak készíteni. (A kiállítás hétfő kivételével mindennap látható délelőtt 10-12, ill. délután 14-18 óra között. Megközelíthető a 73-as busszal.)

Hf. Lele József

Családi események

Zsuzsannának Balázs György, Zambó Jánosnak és Derkó Jolánának Renáta Bernadett, Kósztyák Attilának és Hegedűs Mártának Anett, Fütő Istvának és Száni Máriának Agnes, Ambrus Mihálynak és Molnár Erzsébet Terézának Mihály, Savanya Lászlónak és Kovács Márta Juditnak Péter László, Bera Sándornak és Kovács Zsuzsannának Erzsébetnek Krisztina, Bordon Istvánnak és Szemerné Gabriellának Orsolya, Nyinkó Gábornak és Szabó Mária Piroknának Péter Gábor, Hegykői Györgynek és Gera Evának Péter, Mátó Lajosnak és Kiss Eszternek Eszter, Hegedűs Józsefnek és Toldi Klárának Aranka, Illés Sándornak és Simándi Judit Máriának Péter, Frank Dezsőnek és Tóth Ibolya Margitnak Dezső István, dr. Malatinszki Ivánnak és dr. Magony Amáliának Mónika, Hegedűs Aladárnak és Kondász Mária Magdolnának Csaba, Rózsai Jánosnak és Kakuszi Máriának Richárd nevű gyermekük született.

III. kerület

Szeged: Kispéter Andrásnak és Papp Máriának Róbert, Buzá Lászlónak és Bozó Anna Máriának Krisztina Matild, Gyevicki Jánosnak és Szuter Hilának Nóra, Buzá Lajosnak és Molnár Erzsébetnek Lajos, Király Antal Lászlónak és Farkas Ilonának Tamás, Tácsi Gábor Jánosnak és Sánta Aranka Juliannának Attila József, Kezsi Péternek és Tabi Zsuzsannának Andriás, Hidas Imrénének és Vecsernyés Irén Rozáliának Norbert Zsolt, Urbán Vince Istvánnak és Masa Julianna Etelkának Attila, Székely Istvánnak és Illa Máriának Péter István, Varga Péternek és Váci Juditnak Krisztina, Bura Jánosnak és Farkas Jolánának János László, Horváth Zoltának és Pintér Juditnak Zoltán, Kovács Anna Máriának és Bakocs Anna Má-

riának Endre, Lajos Péternek és Bara Sára Margitnak László, Szilágyi Aron Józsefnek és Székely Klárának Aron, Ersek Rózmánnak és Varga Hajnalika Honának Hajnalika Edit, Jenei Istvánnak és Hatvani Gizella Máriának István, Palásti Tibornak és Tolnai Jolánának Tímea Jolán, Szabó Istvánnak és Szatmári Éva Zsuzsannának Attila, Mangó Zoltának és Molnár Eszternek Zoltán Csaba, Balogh Lajosnak és Oszlár Evának Rita, Kotocán Gyulának és Ördög Piroknának Marianna, Szász Gergelynek és Büdös Rozáliának Attila, Kiril Istvánnak és Bálint Erzsébetnek Julianna Ildikó, Biczók Eleknek és Kiss Evának Gyöngyi, Czobor Mihálynak és Takács Ilonának Szilvia, Hódi Antálnak és Százi Katalinnak Annel, Marton István Sándornak és Liliéri Zsuzsannának Tibor, Tóth Anasztásnak és Kiss Margitnak Erzsébet Anett, Bába János Andrásnak és Dóró Rozáliának János, dr. Bendó János Lászlónak és dr. Bácskai Mária Leónek Péter, Király Sándornak és Dudás Evának Sándor Henrik nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS

I. kerület
Szeged: Vass Ferencné Kláris Margit, Rimanóczy Géza, Szilágyi Imre, Piszker Gáborné Szabó Zsuzsanna, Komáthy Ferenc István, Szabó Antalné Fekete Anna, Stih Ferenc, Kócsis Imre, Neidenbach Sándorné Suchovszky Irén, Mihócsa Lajosné Bötesházy Ilona, Zelen József, Horváth Károly, Páncs Elaskovits Erzsébet, Iván Mária Erzsébet, Leló Iloná Únol Verona, dr. Párház Erzsébet, Ráth Bert Gabriella, Bácsaki Dezső, Márjasi Mária, Molnár Antal, dr. Bakony Istvánné Szász Erzsébet, Tóth Erőss Annel, Fűző Józsefné Landler Amália meghalt.

III. kerület

Szeged: Fekete Béla, Barát János, Osztróvitzky Iloná, Hevesi Károlyné Toth Rozália, Kaszánji Sándor, Gál Istvánné Farkas Mária, Lovas Lajos, Abráhámi Iréné Kosztin Mária, Vöneli András, Csókási András, Konrádné Fekete Anna, Pusztás Imréné Rácz Rozália, Papp Jánosné Kis Terézia, Márton Anna, Kónás Ferencné Várdi Gizella, Bito Istvánné Csányi Ilona meghalt.

szakszerűen elhelyezett, tárgy- és témacsoportonként rendezett népiélet és helytörténeti kiállítást Molnárék a gyerekekkel együtt rendezték. „A Tiszáról vállra vett abronyicán hordták a régi tápaiak a vizet. Abból főztek, azt is itták.” E két mondat sok konyhai eszközt magába foglal, amelyek most békésen pihennek üveg alatt, némán mesélve az öt nézőnek, a múlt szokáshagyományairól. Az állattartás eszköze volt a békó, a billoggal meg a tulajdonos kezdebtűjét sütötték a jóság farára. A halászat eszközei közül a szigonyok érdemelnek említést és egy vágóhorog. Elgondolódik az ember annak látván, vajon tényleg akkora halak voltak az egykori Tiszában, hogy ilyen számszámokkal lehetett csak boldogulni? A viselő anyag három vitrinben látható, mintegy érzékelve, hogy ebből leggazdagabb a gyűjtemény. Kellemes színeitől a kiállításnak az a vitrin, amely egy házablakot és környékét mutatja, az alája elhelyezett tónesörékkel, amelyek a szublót díszíteték hajdan. A többnyire néprajzi anyagokat bemutató kiállítás néhány helytörténeti eszköz és a falu történetét bemutató táblázat egészíti ki. Ugyanabban a tárlóban van egy gyékénycsákó és egy gyékényszék, aminőt a mai öregek közül is csak nagyon kevesen tudnak készíteni. (A kiállítás hétfő kivételével mindennap látható délelőtt 10-12, ill. délután 14-18 óra között. Megközelíthető a 73-as busszal.)

Hf. Lele József

Szikkolostorok kutatása

Eredményes munkával tárják fel az ország középkori emlékeit a Bolgár Tudományos Akadémia régészcsoporthal. Tevékenységük jelenleg a híres szikkolostorok felkutatására irányul: a Piszánében, Straklövóban, Niszövóban, Cservenben, Sirokóban található különleges vallási emlékekre, és Rozszo közelében, a nagy Szent György Kolostorra.